

OPIEKUN KATOLICKI

Nr 55.

W pracy i oświacie, przyszłość nasza!

Rok XV.

Bytom (Beuthen O./S.) dnia 14 lipca 1888.

Opiekun Katolicki wychodzi co środę i sobotę. Przedpłata kwartałowa wynosi na pocztach jak i dla miejscowych 1 markę; w Austrii z przesyłką 75 cent.; w Ameryce 1/2 dolara. Listy nadsyłać należy franko pod adresem: Redakcyja lub Ekspedycyja „Opiekuna Katolickiego“ w Bytomiu (Beuthen O./S.) Dyngesstrasse 27. Za ogłoszenia płaci się od wiersza petytowego lub zajętą miejscówkę 20 fen.

Ogłoszenia przyjmuje Ekspedycyja w miejscu, jako też i w Wroclawiu Rudolf Mosse oraz Haasenstein & Vogler w Berlinie i Hamburgu. — W Warszawie Rajchman i Frenkler, ulica Senatorska Nr. 18. — W Frankfurcie n. M. Daube & C. — W Paryżu i na całą Francją A. Sławiański Paris, Rue Véseléy Nr. 3. Kłopoty nadesłane Redakcyi nie zwracają się, lecz bywają niszczone.

Bytom, dnia 13 lipca.

Książę Bismark, mimo kilkakrotnej zapowiedzi jego podróży, nie wyjeżdża z Berlina, wnioskują z tego, że obecnie toczyć się muszą bardzo ważne rokowania polityczne i oczekują niespodzianek na polu zagranicznej polityki. W Austrii i na Węgrzech poczynają powątpiewać o trwałości przymierza niemiecko-austriackiego, bo sądzą, że się ono nie da pogodzić z niemiecko-rosyjską przyjaźnią, która zresztą zapewne jest tylko chwilową. Mówią nawet dość głośno, że gdyby Niemcy z Rosją zawiązały ściślejszy stósunek, musiałyby powstać austriacko-francuskie przymierze. I Włochy podejrzliwie patrzą na zbliżenie się Niemiec do Rosji. Dla tego też uwagę na siebie zwraca zaproszenie prezesa ministerstwa włoskiego Crispiego na konferencją z księciem Bismarkiem. Równocześnie rozgłaszają wieść bez wątpienia fałszywą, że między nuncyuszem wiedeńskim Galimbertim a ambasadorem niemieckim księciem Reuss w Wiedniu toczą się rokowania kościelno-polityczne. Gazety rozgłaszają zapewne wieść tę w tym celu, aby rząd włoski tak nieprzyjaźny Stolicy apostolskiej do wytrwania w ściślejszych stosunkach do Niemiec nakłonić. Toć gdyby rzeczywiście jakie kościelno-polityczne rokowania się toczyły, toby poseł pruski przy Stolicy Apostolskiej w Rzymie p. Schlözer bez wątpienia w nich główny brał udział.

Marta córka kowala.

(Obrazek z życia ludu wiejskiego.)

(Dokończenie.)

Tu Marta przerwała rozmowę starca, słowa jego zbyt ją raniły, pod pozorem więc, że idzie po mleko do kartofli, odeszła na chwilę do alkierza. Tam dopiero boleś wybuchnęła gwałtownie. Janko więc kochał Łuckę i nie jej o tem nie mówił i nie mógł mówić; ona to czuła, tem silniej postanowiła uwolnić go od tej walki. Ale jakże to uczynić, okropne położenie nietylko trzeba było znieść cios najstraszniejszy, ale jeszcze przygotować go samej, z całą zręcznością i delikatnością na jaką serce kobiety zdobyć się może. Lecz nie było to pospolite serce, prosta Marta miała siłę godną wyższego wychowania, po chwili więc boleści i namysłu wróciła do starca, a na jej zwykle bladych licach; już prawie śladu walki nie było...

Po odejściu Mikołaja przyszedł Janek, on teraz często Martę nawiedzał, naradzając się z nią wspólnie nad potrzebnymi do uroczystości i przygotowaniem.

— Myślmy o wszystkim, rzekła Marta, a o najważniejszej rzeczy zapomnieliśmy, brak nam jeszcze jednej druchny: pierwszą będzie Anka siostra karbowego, ale drugiej z kąd weźmiemy. Wiesz co Janku, dodała, patrząc mu w oczy, przyszło mi na myśl, żebyś zaprosił Bartka soltysa z Więclawic, jego córka Łucka, dobra moja znajoma nie odmówi mi tej przysługi.

Ojca św. Leona XIII Encyklika o wolności człowieka.

(Z łacińskiego oryginału.)

(Ciąg dalszy.)

A jak tej duszy prostej, idealnej i nieśmiertelnej natury, tak i wolności nikt wyżej nie wynosi, ani stałej nie stwierdza, jak Kościół katolicki, który zawsze uczył jednego i drugiego i strzeże ich jak dogmatu. Co więcej, w obec zaczepki heretyków i zwolenników nowinek, Kościół wziął wolność pod swą opiekę i zachował od upadku to wielkie dobro człowieka. Świadczą o tem pomniki historii, z jaką energią odparł on wysiłki Manichejczyków i innych; a co do czasów nowszych, każdy wie, z jakim zapalem, i z jaką siłą czy to na soborze trydenckim, czy też później wobec sekty Jansenistów walczył Kościół za wolność człowieka, nie pozwalając nigdy i na żadnym miejscu zakorzenić się fatalizmowi.

Tak więc wolność jest, jak to powiedzieliśmy, udziałem tych, którym przypadł w udziale rozum; a wolność ta, jeżeli zbadamy jej naturę, nie jest niaczem innem, jak zdolnością wybierania pomiędzy środkami, które wiedzą do jakiegoś celu, ponieważ ten, kto ma, możność wybierania jednej rzeczy z pomiędzy kilku innych, jest panem swych czynów. Ponieważ zaś każda rzecz, którą się posługujemy celem osiągnięcia czegoś innego, należy do rodzaju dobra, które nazywamy użytecznym, dobro zaś to ma właściwość, że samo z siebie wzbudza chęć posiadania go, przeto wolny wybór jest właściwością woli, albo raczej jest wolą samą, ponieważ ma w działaniu swem wolność wyboru.

Atoli wola człowieka nie zostanie poruszona, jeśli jej poprzednie poznanie rozumu, jakby pochodnia jaka, nie oświeci, — to znaczy, że cel dobry, do którego wola dąży, musi być koniecznie przez rozum poznany, a to tem więcej, że przy każdym naprężeniu woli każdy wybór poprzedzony być musi sądem, o ile ta lub owa rzecz jest prawdziwie dobrą, i którą z nich nad inne wyżej cenić należy.

Janek spuścił oczy, ale kryjąc zmieszanie odpowiedział od niechcenia: Mnie tam Marto, nie wypada z taką prośbą udawać się, wy to sami raczej zróbcie. Wiem, że was znają i szanują wielce w chacie soltysa.

— Masz słuszność Janku, rzekła Marta, dziś jeszcze tam pójde.

I tak uczyniła mężna dziewczyna, a prośba jej nie była próżną. Jakkolwiek ciężko było Łucke służyć za druchną Jankowi, w prostocie swojej jednak uważałaby za grzech odmówić takiej przysługi w sąsiedztwie, a potem cóż mogła mieć przeciw Marcie, ona nie wiedziała o ich miłości; ona spełniła wolę ojcowską. Smutnie więc, ale chętnie przyjęła Łucka zaproszenie, a Bartek nieświadomy tajemnych załów dziewczyny, cieszył się zawczasu na weselą sąsiedzką ochotę.

Nadszedł nareszcie dzień naznaczony. goście zgromadzili się w chacie organistów; Marta czekała tylko na przybycie Łucki, która jej mirtę wpiąć miała w warkocze, nikt bowiem zręcznie od Łucki nie trefił w okolicy. Weszła nareszcie, w świąteczne suknie przybrana młoda i choźa dziewczyna, krasnemu jej licu nawet smutek nie ujął wdzięku, powab młodości silniejszym był nad

Przegląd polityczny.

NIEMCY.

Berlin. Wielki bankiet, jaki cesarz zamierza wydać dla wszystkich ambasadorów, i posłów zagranicznych, odbył się w dniu 12 lipca w miejskim pałacu poczdamskim.

— W sobotę 7 tm. sam cesarz przez półtorej godziny komenderował trzeci pułk gwardyi przy ćwiczeniach.

— Książę saski Jerzy, rodzony brat króla saskiego i następcą tronu, bo brat jest bezdzietny, został mianowany feldmarszałkiem i zleconą mu została pierwsza inspekcyja wojskowa (nad 5, 6 i 12 korpusem wojskowym.)

— „Kreuz. Ztg.“ konserwatywna gazeta wyraża oczekiwanie, że z powodu „nieprzewidywanego wstrętu“ nowego cesarza względem masonery, oficerowie i inne żywiły chrześcijańskie i narodowe wystąpią z loży a co się tyczy zmarłego cesarza Fryderyka III to tenże składając 1go marca 1874 r. urząd swój wielkiego mistrza związku masonskiego uczynił to dla tego, że mu się wyjaśniło, iż „przez lożę wchodzi w związek, które sprawiedliwości panującego księcia mogłyby stać na zawadzie.“ Tak miał cesarz Fryderyk jako cesarzowie w owym czasie się wyrazić, jak doniosło jedno pismo masonskie.

Wiadomości miejscowe i potoczne.

Bytom. Wskutek nawału prac drukarskich przy zbliżającym się tu zebraniu Katolików Ślązkich, siły drukarni nie wystarczyły na cało-arkuszowe wydanie dzisiejszego numeru, za który to uszczerbek Szanownych Czytelników naszych bardzo przepraszamy.

β Królewska Huta. Przygotowania do godnego przyjęcia tu księcia-Biskupa w pełnym są biegu. Jak wiadomo, przybędzie tu 1 i zabawi do 7 września, udzielając Sakramentu św. Bierzmożowania.

ε Pszczyna. Pan Schrötter, landrat tutejszego powiatu wydał rozporządzenie, aby pp. nauczyciele więcej niż dotąd uwzględniali niewinność dzieci nie mogących przyjść na naukę szkolną, co dla naszych biednych bardzo pożądaną.

boleś samą. Na jej widok Janek mimowolnie cofnął się w głąb izby i stanął jak wryty, nie mogąc kroku postąpić. Zaczęto coś mówić między sobą... mimowolne wrażenie uderzyło nawet proste umysły, może też wieści obiegające od niejakiego czasu w okolicy, usposobiły weselnych gości do baczniejszej uwagi. Ale Marta przerwała szybko to poruszenie, przyciągnęła Łuckę ku Jankowi, a kładąc jej dłoń w jego rękę, poprowadziła oboje przed organistów.

— Matko pobłogosław twoje dzieci, rzekła. Milczała staruszka którą kumoszki o stanie serca syna cokolwiek oświeciły.

— A wola ojców? rzekła nakoniec.

— Czegoż oni więcej chcieć mogą, jak że byśmy wszyscy byli szczęśliwi, odpowiedziała Marta, Janek z Łucką obejmą moje gospodarstwo, a ja przy was zostanę.

Rozumie się, że tego dnia ślubu nie było nowe zapowiedzi, nowe przygotowania zajęły jeszcze kilka tygodni. Był czas do namysłu, do zmiany, ale proste serca nie zmieniają swoich postanowień.

KONIEC.

Podpisany Komitet uprasza niniejszem ohywateli tutejszych, aby **17, 18 i 19 lipca**, w których to dniach będzie **XI. jeneralne zgromadzenie katolików ślązkich** swe domy ozdobili chorągwiemi i wieńcami.

Bytom, 12 lipca 1888.

Komitet miejscowy.

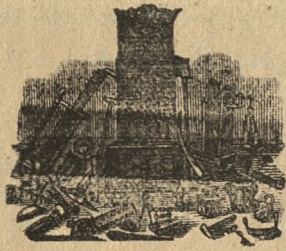
Wieńce ma także ogrodowy cmentarny Przewdzink na sprzedaż.

Przy zbliżającym się **zgromadzeniu katolików ślązkich** polecam

materye na chorągwie

w odpowiednich kolorach, meter po 40 do 50 fen.

Bytom, **J. J. Friemel.**
Ul. gliwicka. handel sukna.

Franc. Letzel

w Bytomiu ul. Długos przy
Bulewarze Nr. 32
poleca wielki swój skład
żelaza, wszelkich wyrobów z żelaza,
ocelu, blachy itp. jak i różne ma-
szyny gospodarcze.

Ulica piekarska Nr. 40.

Gustav Paesler,
malarz na porcelanie,

jedyny w tutejszej okolicy,

poleca się

do wykonywania wszelkich napisów
i ozdób na porcelanie.

Wypala także we szkłe nazwiska, monogramy itp. podobnie do wyrznięcia a o połowę taniej.

Ulica piekarska Nr. 40.

Jak to? jeszcze nie skończony?

Nie mój przyjacielu, jeszcze nie! Prace zewnętrzne **kościółka św. Magdaleny** już prawie na ukończeniu, ale wewnątrz brakuje prawie wszystkiego: ołtarzy, organów, dzwonów, okien, ławek, ambon, itp. Proszę cię więc bardzo o nowy datek. W nadchodzącą uroczystość naszej św. patronki, będzie także i msza św. za ciebie.

Idstein.

Schilo Pfarrer.

Polecam po najtańszych cenach mój wielki skład pięknie palących się

Cygar

1 kista (100 sztuk) po 2, 2,25, 2,50, 2,70, 3, 3,10, 3,30, 3,60 i t. d. i t. d.

Prawe wina

od najtańszego do najwyborniejszego gatunku.

Bytom.

FR. ZAWISCHA.

Obok starego kościoła farnego, ulica tarnowicka Nr. 36.

Szanownym Wiarusom

Królewskiej Huty i okolicy polecam

mój warsztat blacharski,

jako też polecam się także do

nakrywania dachów

różnych budynków, blachą cynkową, lupkiem, cementem, papą przy kilkuletniej gwarancji, także na odpłatę. Rzetelne i sumienne wykonanie przyrzekając, proszę szanownych Wiarusów o łaskawe poparcie mnie licznymi zleceniami.

Fr. Sadowski, mistrz blacharski

w Królewskiej Hucie, Kronprinzenstrasse nr. 84

TROCINY

jednokonną furę sprzedaje po 1 M. 25 fen.

S. Goldstein'a pila parowa

w Bytomiu (Beuthen O.-S.)

CZERWONA APTEKA

w Poznaniu, Stary Rynek 37 poleca

1) Krople św. Jakóba. Doświadczone jako uadzwyczaj skuteczne przeciw cierpieniom żołądkowym, złemu trawieniu, katarze żołądkowym i słabości, fl. 1 mrk. i 2 mrk.

2) Dr. Sprangera krople żołądkowe, butelka 50 i 80 fen.

4) Dr. Rossa balsam i życia esencya, usuwająca bólesci żołądka, niestrawność i bóle brzucha, butelka 1 markę.

4) Dr. Sprangera masę gojąca usmierza szybko każdą ranę, wrzody, zanogicę i zapobiega wyrastaniu dziwego mięsa, 50 fen. pud.

5) Krople i herbata krew oczyszczające, po 75 fen.

6) Esencya i masę na oczy, usuwająca bólesci i wzmacniająca wzrok cena 1 mrk.

7) Ruski balsam spirytusowy, przeciwko reumatyzmowi i udarowi, but. 1 markę.

8) Prof. dr. Hebra masę na liszacie [Blei Crème]. Cen. 1 m. i 2 m

Masę ta jest nadzwyczaj gojącym środkiem przeciw liszajom, skórnę ostrości, zapalenia skóry, ciecicy solnej (Salzfuss), krostom gorączkowym, węglom skórny i w ogóle przeciw wszelkim gatunkom nieczystych skórnych wyrzutów. Prócz tego, jeżeli się masę ta, na zapaloną ranę przyłoży, sprawia wielki skutek oraz poskramia na podszewie nagromadzone, szkodliwe stwardnienia, z wielkie i wybijające pecenie nóg.

9) Radlauer'a środek specjalny przeciwko całkowitemu zniszczeniu nagniotków, zżęszczeniu skóry etc. Wynaleśe środek, który, samodzielnie na nagniotki działa takowe całkowicie niszcza, bez szkodenia skóry i bez bólu, było do dziś dnia najposzukiwszą potrzebą i najgorętszym życzeniem wszystkich tych, którzy na nagniotki albo zżęszczeniu skóry cierpią. Środek taki znalazł się wreszcie w Radlauer'a specjalności, który w najdoskonalszy sposób nagniotki bez bólu oddala, każde zżęszczenie skóry gruntownie niszczy, przy używaniu bieliźnie nie szkodzi i żadnego niedogodnego obwiżywania nie potrzebuje, cena 60 fenigów.

Moselweine

versendet in jedem Quantum

F. L. Laven,

Weinhandl. in Trier a. Mosel.

Pomocy

udziela się we wszystkich chorobach szczególnie w pewnych cierpieniach mających przyczynę w zepsutej krwi, dalej w epilepsji, cierpieniach nerwowych, chorobach usznych, w cierpieniach płucnych i żołądkowych, w astmie, słabości rodziejowej, podagrze, reumatyzmie i we wszystkich chorobach kobiecych. Tasiemca usuwa się pod gwarancją z głową w ciągu 2 godzin. Metodę, która szybko i pewno działa, popiera się znakomitami, wielokrotnie wypróbowanymi środkami. Wyczerpujące sprawozdania z marką pocztową na odpow. adresować należy „Hygiea-Officin“, Breslau II.

**Prawnie zastrzeżona
najlepsza**

Papa na dachy

wielokrotnie premiuwana i **urzędownie** podszukiwana a należąca do **pierwszej klasy** co do **trwałości od ognia**, jak i nieprzemakalna, ze starych a znanych sławnych fabryk

Georg Friedrich & Comp.

Wrocław (Breslau).

jest zaopatrzona w etykiety tejże firmy a do dostania **prawie u wszystkich kupeów na Gór-
nym Ślązku.**

Czcicielom Najsw. Panny Maryii!

Polecam prześlicznie wykonany **obraz cudownej Matki Boskiej Piekarskiej**: olejodruk w wielkim formacie podług fotografii wziętej z cudownego obrazu wydany moim kosztem i nakładem, sztuka 2 marki. Czysty dochód w ilości 50 fen. z każdego obrazu, jest przeznaczony na budowę **kalwaryi** w Piekarach. Handlerze otrzymają stósowny rabat.

Fr. Schwider w Niemiec. Piekarach.
Poczta Scharley.

Panu A. Hodurek, Racibórz.

Nareszcie udało się Jemu wynaleśe prawdziwie wyborny środek do **zupełnego wytepienia wszelkiego robactwa**. Jego **Mortéin** — tak tu jak i w całej okolicy — spędził z pola słuszenie różne inne fabrykaty. Także i inne jego fabrykaty jako to: śmierel molom (Mortentod) modre do prania (Waschblau) skrobek połyskujący (Glanzstärke) mydlany proszek do prania (Seifen-Waschpulver) itd. zastuguje na pochlebne uznanie.

Bernsbach, Erzgebirge 22 m ja 1888. Firma E. L. Ullmann.

Mortéin z fabryki A. Hodurka w Raciborzu wytepia pewno i prędko wszelkie przykre robactwo jako to: muchy, mle, pluskwy, pchły, szwaby, rasy stonogi i mole ptasze. Tenże **Mortéin** jest w paczkach po 20 i 50 fen. jak i do tego należące banki do nadmucowania ką do dostania wszędzie we wszystkich lepszych sklepach korzennych i interesach mydlarskich. Tylko w tenzas są prawdziwe, jeżeli paczki zaopatrzone są podpisem A. Hodurek.

W księgarni Fr. Pinkowskiego

w Królewskiej Hucie (Königshütte) ul. Kronprinzenstr. nr. 77 są na składzie piękne obrazy, pamiatki 50 letniego jubileuszu Jego Świątobliwości Papieża Leona XIII., wykonane na sposób fotograficzny w 19 farbach i drukiem złożonym z 257 portretami. Wielkość obrazu 60 ent. szerokość 75 ent.

Cena za obraz ten tylko 3 marki.

Również polecam mój wielki skład obrazów w rozmaitych ramach, świętych figury w każdej wielkości, krzyżyki z mosiądzu, cynowe, srebrne i pozłacane świeczniki, lampki przed obraz Matki Boskiej, i ropielniczki do święconej wody, różańce, medaliki, szkaplerze i krzyże dla szkół. Książki modlitewne i ku nauce, śpiewniki w pojedynczej jak i najpiękniejszej oprawie

Najniższe ceny, także i na odpłatę.

Abonować tu można na wszelkie dzieła i pisma, rozumie się i „Opiekuna Katolickiego.“

Unsere
Weltberühmte Cigarre

Nr. 15. Hans und Gut

fein, leicht, angenehm pikant,
versenden: 100 Stück gegen

Einsendung

von 5 Mark

franko durch ganz Deutschland.

Viele hundert lobende Anerkennungen.

Haucke & Co.
Frankenstein i. Schl
Versand-Abtheilung.

**Wielki skład
TRUMIEN**

od największych do najmniej szych i od najdroższych do najtańszych, ma na składzie

Józef Rotter

mistrz stolarski w Lipinach.

Skora i rzetelna usługa.
Pierwszy stolarz przy farze.

Stary browar miejski.

Niniejszem polecam Szanownej Publiczności Bytomia i okolicy sprzedaż

**codziennie świeżego
młodego piwa.**

Bytom. **Wal. Dinter.**
Brauerstr. 7. (dawn. Niesol)

Ucznia

poszukuje drukarnia „Opiekuna Katolickiego.“ Zgłosić się do **Ks. Fr. Przynicznyńskiego.**

Restauracya „Theresiengrube“

w każdą niedzielę i święto wyszynk wybornego piwa

Kipke

na co zwraca się uwagę.
Koschmieder.